

Telefon št. 3040.

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon št. 3040

S kongresa v Beogradu

Po parletnem komisariatu pri Središnjem odboru udruženja vojnih invalidov v Beogradu je bil zopet sklican invalidski kongres z namenom, da izvoli novo središnje upravo in nadzorstvo.

Kongres je bil izreden in sicer je bil po naročilu g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje najprej sklican za 28. februarja t. l., v zadnjem času pa ga je g. komisar preložil na 14. marca t. l.

Pred kongresom je bila predkonferenca, ki pa ni mnogo pripravljala, ker so bili delegati za kongres že poprej predvideli način vršitve in sicer točno po pravilih.

Dne 14. marca ob 15. uri je komisar pri Središnjem odboru g. Milan Radosavljevič otvoril izredni kongres in pozval delegate, da počaste naše padle in umrle nacionalne Velikaše, na prvem mestu Blagopokojnega Kralja Osvobodivca, nadalje Vojvode Putnika, Mišića in Stepanovića in vse ostale umrle člane dobrotvorce, prijatelje ter vojne invalide.

Kongres se je enoglasno odzval s trikratnim Slava jim.

Nato je pozdravil kongres Njegovo Veličanstvo Kralja Aleksandra in Njegov Dom z vzkliki Živeli!

G. komisar je prečital tudi vse došle pozdravne brzojavke.

Dalje je predstavil kongresu odposlanca ministrstva socialne politike in narodnega zdravja g. Jeremića, ki ga navzoči pozdravijo z živijo klici.

Po predlogu komisarja, da naj se postavi dva tajnika kongresa in trije overovatelji zapisnika, se je oglašil delegat Josip Kohn, ki je zahteval, da se postopa po pravilih in sicer čl. 41 v zvezi s čl. 38.

Komisar je smatral, da je v duhu odredbe ministrstva soc. politike potrebno, da on vodi kongres in prečita ministrov odredbo.

Po obrazložitvi se je ugotovilo, da g. minister v svoji odredbi ravno poudarja predpise pravil.

Ker pravila določajo, da se bo moral kongres konstituirati, zato je podal najprej komisar svoje poročilo. Isto je prečital njegov tajnik.

Spisano komisarijevo poročilo je bilo razdeljeno tudi vsem delegatom. Po prečitani ni imel komisar ničesar pripomniti, prosil je le, da se kongres konstituirata.

Delegat tov. Josip Kohn je predlagal za predsednika kongresa tov. Božidara Nedića, za njegovega namestnika pa tov. Spasoja Dimitrijevića, za tajnika tov. Nikola Vukanovića in Andrija Milovića, za overovatelje zapisnika pa tov. Stanimira Ilića, Zdravka Rusa in Branka Šumonja. Predlog je bil z večino sprejet. Komisar je pozval izvoljene, da so zasedli svoja mesta.

Oglasil se je predsednik tov. Nedić, se zahvalil za izvolitev in obljubil skrbeti za popolno objektivnost v vodstvu kongresa in da pričakuje tudi od delegatov objektivnost v diskusiji. Izjavil je, da se v nobenem slučaju ne bodo kršila pravila, ki morajo biti svetinja našega dela. Pred prehodom na delo predlagal je tov. Nedić, da se odpošlje Najvišjemu zaščitniku Nj. Vel. Kralju pozdravna brzojavka. Prečital je depešo, ki so jo kongresisti sprejeli stoje z veliko aklamacijo. Predlagal je pozdravne brzojavke tudi predsedniku vlade, senata, narodne skupščine, ministru socialne politike in narodnega zdravja, ki so bile sprejete z velikim odobravanjem.

Nato je kongres prešel k delu in sicer k volitvi verifikacijskega odbora.

Tov. Štefe Matko je predlagal po čl. 38 odst. 3 pravil v verifikacijski odbor tov. Stevana Savića, Miljutina Mrvaljevića, Josipa Kohna, Jovico Gočića in Djordja Nikito.

Kongres jih je soglasno izvolil.

Komisar je bil nato naprošen, da stavi verifikacijskemu odboru ves material, t. j. zapisnike občnih zborov, da se razvidi izvolitev delegatov. Delegati so oddali svoja pooblastila verifikacijskemu odboru.

Predsednik je dal odmor, dokler verifikacijski odbor dela.

Po izvršenem pregledu je tov. Miljutin Mrvaljevič prečital poročilo verifikacijskega odbora. Nespornih je bilo 49 delegatov, ki so zastopali 26 Oblastnih odborov, sporni pa so bili delegati iz Iriga, Skoplja, Kruševca, Bitolja, Beograda in en delegat iz Požarevca.

Predsednik je dal na glasovanje in kongres je nesporna pooblastila verifikiral.

Sporne slučaje pa je reševal posamežno. Delegat iz Iriga ni bil izvoljen, zato ni bil potrjen, iz Skoplja je bil verifikiran, ker je dokazal izvolitev. Nespornjeni so bili dalje delegati iz Požarevca, ker je bila izvolitev nepravilna, iz Bitolja, ker ni bilo dokaza o skupščini in iz Beograda, ker se skupščina ni vršila pravilno po pravilih. Tudi komisar je poslal 18 svojih delegatov, ki pa sploh nimajo nobenih pravic po pravilih; zato so bili vsi odklonjeni. Pač pa sta bila potrjena še delegata iz Kruševca, ki sta dokazala pravilno izvolitev.

Nato je predsednik konstatiral, da je potrjenih 52 delegatov, ki zastopajo 27 Oblastnih odborov in je s tem kongres po pravilih sklepčen.

Kongres je prešel k volitvi predsednika Središnjega odbora.

Zopet je predlagal tov. Josip Kohn, da naj se izvoli predsednik, ki bo vžival polno zaupanje invalidov. Prepričan je, da pogodi željo celega kongresa, da so vse vrline zastopane v osebi tov. Božidara Nedića, kateri ima že od prejšnjih časov mnogo izkušenj z invalidskimi posli in to z uspehi, zato ga predlaga za predsednika.

V istem smislu so govorili tov. Štefe, Stanimir Ilić in drugi.

Predsednik je stavil predlog na glasovanje, ki je bil sprejet z burnimi aplavzi in klici Živel Nedić! Soglasno je bil izvoljen za predsednika Središnjega odbora tov. Božidar Nedić, kapetan invalid, delegat iz Dravske banovine. Tov. Nedić se je zahvalil za izvolitev rekoč, da hoče vložiti svoje skromne sposobnosti za dobrobit vojnih žrtev, toda njegova pleča bodo preslabla za tako veliko breme, ako kongres ne bo izvolil dobre sodelavce.

Sledile so volitve Središnjega odbora.

Tov. Stanimir Ilić je predlagal v kandidacijski odbor tov. Marko Petrovića, Matkota Štefeta, Jovana Pavlovića, Vasa Kneževića, Erminija Jurišića, Jovana Dimića, Milana Lukića, Antona Kepica, Božo Ristića in Veljko Kojića. Kongres jih je sprejel. Za skrutinatorje je predlagal tov. Dušan Tomić tri tovariše, in sicer Dušana Ilića, Miljutina Mrvaljevića in Petra Perića, ki so bili odobreni.

Po 15 minutnem odmoru je predložil kandidacijski odbor 36 kandidatov, od katerih naj kongres izbere Središnji odbor.

Volitev je bila z listki. Glasovalo je 52 delegatov in je bilo oddanih 46 gla-

sov za sledeči Središnji odbor: Upravni odbor tov. Dušan Grubić, Ilija Trifunović, Miljutin Mrvaljević, Janko Jovanović, Petar Madžarac, Djordje Krasojević, Pavle Jovović, Dušan Tomić. Namestniki Djura Šapinac, Vlada Jakovljević, Milan Milunović in Dragoljub Lješević.

Nadzorni odbor: Aleksander Ilić, Hajim Hajon, Vojislav Kovačević in Dušan Ilić. Namestnika Sretan Čajetinac in Jeremija Ristić.

Predsednik je nato objavil, da je dnevni red izčrpan, kongres opravljen v duhu odredbe g. ministra socialne politike in narodnega zdravja na temelju pravil udruženja in je potekel izvanredno lepo, zakar gre zahvala vsem činiteljem, ki so na njem sodelovali.

Zahvalil se je odposlancu ministrstva soc. politike g. Jeremiću, ki je spremljal potek kongresa z veliko pazljivostjo, proseč ga, da naj bo tolmač vsega, kar je kongres napravil.

Tudi se je zahvalil novinarjem, ki so pokazali velik interes za invalidski kongres in g. komisarju Radosavljeviću za tolerantnost in pravilno zadržanje. Posebno se je zahvalil delegatom, katerih konstruktivno delo je mnogo olajšalo stališče predsednika kongresa.

Objavljajoč konec kongresa je pozval navzoče, da še enkrat pozdravijo Nj. Vel. Kralja, našega Visokega zaščitnika, nakar je zaorilo »Živijo Kralj in Njegov Vzvišeni Dom!«

Kongres se je vršil v novozgrajenem Ratničkem (bojevniskem) domu.

O invalidskem vprašanju kongres ni razpravljal, ker je bil izreden in sklican po uradnem naročilu samo za izvolitev novega Središnjega odbora.

Govor poslanca invalida dr. Rapeta Staneta v narodni skupščini dne 1. marca 1932

Po uvodnih besedah na poslance in g. ministre v proračunski razpravi se je zavzel za invalidsko vprašanje s približno sledečimi besedami:

»Hočem s tega mesta izpregovoriti nekoliko besedi, s katerimi se dotaknem invalidskega vprašanja. Kot vojni invalid morem baš v tem vprašanju govoriti malo daljše. Gospodje, takoj po vojski je bil sprejet invalidski zakon, ki je bil še nekoliko povoljen radi tega, ker so bile vsem, ki so ga sprejeli, še v spominu velike izgube onih, ki so morali doprinesiti mnogo na oltar domovine, ker so izgubili noge, vid itd. Gospoda, kolikor gremo dalje od tega časa, tem bolj opažamo, da se pozablja vse ono, kar smo dali mi narodu in državi. Gospoda, v teh težkih dneh ne zahtevam, da bi se dalo invalidom, kar je Gospoda, v teh težkih dneh ne zahtevam, da bi se dalo invalidom, kar je nemogoče. Stojim povsem na realni podlagi. Za sedaj ne zahtevam niti spremembo invalidskega zakona. Če bi se ta zakon, ki je bil sprejet leta 1929, sprovedel kot je napisan ter izvedel v smislu želj zakonodavca, potem bi mogli biti invalidi vsaj nekoliko zadovoljni. Želim potrditi to z nekaterimi konkretnimi primeri.

Neka mati je imela dva sinova, ki sta padla v vojski. Eden je padel v fronti, drugi pa je prišel domov tuberkulozen. Odvisna je bila samo od njegovega zasluzka, toda leta 1930 je umrl. Ako se sedaj ona obrača na sodišče s prošnjo, da ji zagura vsaj ono, kar ji je neobhodno potrebno za preživljanje, dobi odgovor, da se ji ne ugodí, ker nima zakonite podlage, da dobi vsaj miloščino za ono, ker je žrtvovala

Nov odbor nastopi šele tedaj, ko ga potrdi kraljevska vlada.

Člani Širšega Središnjega odbora, ki so izvoljeni od Oblastnih skupščin skupno z ožjim Središnjim odborom, pa so vendar želeli prvega plenuma, ki naj predvidi nadaljine smernice našega organizacijskega dela, kakor tudi za zboljšanje invalidskega vprašanja.

Sestali so se k prvi plenarni seji dne 17. marca t. l.

Najprej so izvolili začasnega tajnika, ki je bil po predlogu tov. Štefeta soglasno izbran tov. Miljutin Mrvaljevič. Enako tudi po predlogu tov. Štefeta je bil izvoljen za podpredsednika tov. Ilija Trifunović.

Po predlogu tov. Nedića je bilo sklenjeno, da se bodoči materialni izdatki Ožjega Sred. odbora vrše v okviru budžeta, ki je odobren od ministrstva soc. politike in narodnega zdravja.

Nadalje reši seja, da g. komisar ni bil upravičen izključiti več članov iz udruženja, ker po čl. 28 pravil to zamore le plenarna seja.

Določene so bili delegatom tudi dnevnice, nato pa je bila odobrena anketna komisija, ki naj pregleda še enkrat vse dosedanje delo v Sred. odboru in sicer 1 računospitač glavne kontrole, 1 sodni inšpektor, 1 strokovnjak-knjigovodja in 1 predstavnik Oblastnega odbora (in sicer tov. Petrović iz Zagreba). Na predlog predsednika se sprejme, da se mora nujno nadaljevati delo za spremembo invalidskega zakona, postavitve azila za potujoče invalide in za povrnitev ugleda Udruženja invalidov.

Končno je sklenjeno, da se vrši bodoči redni kongres že letos o pravo-slavnih Binkoštih v Beogradu.

dva svoja sinova, ki sta ji bila vse na svetu.

Drugi slučaj je 80% invalid, kateri se bavi s krojaštvom. Bil je od davčne uprave oproščen vsega davka. Ko je bil sprejet invalidski zakon iz leta 1929, je predložil potrdilo, da ne plačuje nobenega davka in zaprosil, da se mu prizna invalidnina kot težkemu invalidu. Dobil je odločbo, da ne dobi invalidnine radi tega, ker bi moral, ako bi se mu davek predpisal, plačevati po 210 dinarjev, po zakonu pa je določeno, ako plača nad 120 Din. Če se zakon tako tolmači od strani sodišča in tako postopa napram invalidom in jaz mislim, da imajo invalidi pravico, da se proti temu pritožujejo in obračajo preko mene na ministra socialne politike, da se jim v slučajih, kjer se ne zahteva sprememba, pač pa samo pravilno tolmačenje zakonitih odredb ugodí.

Še ena stvar. Neki invalid je bil kaznovan leta 1925. Čeprav je bil kaznovan le 24 ur, je zgubil invalidnino, ker stoji v invalidskem zakonu iz leta 1929, da oni, ki je kaznovan radi teh in teh činov, izgubi pravice.

Gospodje, on je bil kaznovan leta 1925, zakon pa je sprejet leta 1929. Saj vsi dobro vemo, da obči državljanski zakon v § 5 pravi, da zakoni nimajo povratne moči. V prvem členu kazenskega zakona stoji povsem jasno, da ne more biti nikdo kaznovan za čine, za koje ni bila predpisana kazen, kadar so bili ti čini izvršeni. Toda gospoda, ko se je invalid pritožil na sodišče, mu je isto odgovorilo, da po tem in tem členu ne more dobiti invalidnine, ker je bil poprej enkrat leta 1925 kaznovan. Glejte, gospodje, on ne more dobiti pravične

stvari, niti takrat je ne dobi, ako doprinese spričevalo državnega tožilca, da mu je kazen z vsemi zakonitimi posledicami izbrisana. Odbije se njegova prošnja in reče: da je vendar faktično bil kaznovan, radi tega nima pravice.

Še nekaj moram pripomniti. Ko je bil leta 1929 sprejet invalidski zakon, se je predpisal rok, v katerem morajo invalidi prijaviti svoje zahteve. Gospoda, dobro veste, da invalidi nimajo, s čim plačevati časopisov, zato ne morejo biti točno obveščeni o vsem, kar se v javnosti vrši.

Zgodilo se je tedaj, da je veliki del invalidov, med njimi težkih, kateri imajo pravico do zaščite od države, zamudilo prijaviti svoje zahteve. Vsled tega pa so izgubili pravice po zakonu.

Mislim, da bi sedanja narodna skupščina in g. minister socialne politike napravili veliko uslugo, tem revežem, ako bi na katerikoli način, morda z amandmanom v finančnem zakonu (oglasil se nekdo z zakonom) vse to popravili. Omogočilo bi se ponovno prijaviti, zakar bi se otvoril rok, ki bi veljal za one, ki so ga po zakonu iz leta 1929 zamudili.

Še nekaj prosim. Ako želimo, da invalidska sodišča delajo kot je potrebno,

moramo nad njimi postaviti še najvišjo inštanco, t. j. državni svet. S tem bi se odpravile mnoge nepravilnosti, ki se danes vrše. Mislim, da se mora to narediti čimprej, ker se bodo prihranili mnogi stroški, da se to sprovede.

Končno se dotaknem še enega vprašanja, in sicer drž. proteznih delavnic. Pri nas v Ljubljani imamo delavnico, ki je imela lani dotacije okoli milijona dinarjev, letos pa je ista polovico manjša. Reči vam moram, ko smo hodili po proteze, smo morali čakati po 2—3 mesece, pa jih še nismo dobili, ker so nam rekli, da ni sredstev za dovolj delavcev.

Zdaj se odpušča še ona mala količina delavcev, ki so tam zaposleni. Vsled današnjega prištevanja zdaleka ne bo zadosti za delavstvo. Opozorjam na to, da je v ljubljanski protezni delavnici okoli 10—15 delavcev in vsi morajo delati v tej delavnici. Če je potrebna štednja, ne more biti pri tem. Smatram, da sem že v začetku opomnil, da sem to učinil iz dobre namere, ker je potrebno na to opozoriti g. ministra in slavno skupščino. Vem, da nihče ne more vsemu ugoditi, toda potrebno je, da uredimo vprašanja, ki za služijo vse pazljivosti.

Vdova mora za takega otroka nezmanjšano prejeti za vsak mesec po 43 Din razlike.

Enako kot smo navedli slučaj za vdove, velja seveda tudi za invalide, ki prejemajo doklade za otroke. V tej zadevi se je Oblastni odbor ohrnil na Ministrstvo socialne politike in narod-

nega zdravja v Beogradu in prejel odgovor, ki potrjuje naše stališče. In sicer pravi: Po § 10 zakona o izpremembah in dopolnitvah inv. zakona je predvideno, da se preveč prejeta razlika med starimi in novimi pripadki ne vrača.

Usoda vojnih invalidov

Maribor.

Trinajsta Velika noč v našem žalostnem življenju. Veseli prazniki so to, zvonovi zvonijo in naznanjajo vstajenje Odrašenika. V miru in veselju preživljajo ljudje velike praznike. Nastopa pomlad, ki bo zopet prinesla življenje, cvetje, rast in zdravje. Pri nas težkih invalidih ni tega. Zapuščeni smo od vseh; narod nas gleda postrani kot nadležno breme in ne misli več, koliko smo pretrpeli, da niso sovražniki razrušili naših domov in da je prišla naša zemlja v roke lastnemu narodu? Kakšno plačilo imamo danes ubogi pohabljeni. Že trinajsta Velika noč je prišla.

odkar smo v takem položaju, pa se ni še nič zboljšalo ali uredilo. Nasprotno, današnji časi so še veliko slabši, ker so nam veliko vzeli. Čeprav smo vsi invalidi združeni, da imamo moč, pa vse zastoji. Pošljamo prošnje na različne strani, pa nikjer ni rešitve. V letih 1921 do 1923 smo dobili hitro rešitve, sedaj pa teče že tretje leto, pa nas veliko še nima ničesar. Tako se nam godi, čeprav smo največ za domovino storili. Mi bi morali uživati vzgled pri mladini in biti zaščiteni kot se spodobi za borce, ki so žrtvovali pol življenja za državo.

Kristovič Anton.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Sem 60% vojni invalid, imam še drobce od dum-dum-kroglice v pljučni mreni, zdaj pa mi pravijo, da nisem zaslužil invalidnine. Nekdo mi je celo rekel, da bom moral invalidnino nazaj dati. Dotičnega sem tožil, pa je sodišče izreklo, da to ni razžalljivo. Ali sme vsak z invalidom delati kar hoče? Ali se lahko kam pritožim?

Odgovor: Ako ste bili ranjeni od kroglice v pljuča, imate po invalidskem zakonu pravico do invalidnine, četudi imate v preglednem listu konstatirano to samo kot pljučno bolezen. Invalidski zakon priznava tudi bolezn, ki so posledica rane, poškodbe ali pohabe, katero ste zadobili kot borec. Le onim, ki niso bili v fronti, pa imajo bolezn iz drugih vzrokov, se ne daje invalidnina.

Merodajna je le rešitev invalidskega sodišča, ne pa, kaj reče kaka oseba. Ako ste že dobili rešitev, potem smo mi pripravljeni, napraviti vam ponovno vlogo, če pa še niste dobili, morate počakati, ker se še ne ve, kako bo izpadla. Seveda se morate v slučaju odklonitve pravočasno v 15 dneh pritožiti.

Vprašanje: Invalid Toplak Franc iz Vičane pri Ormožu je bil že 21. oktobra 1930 pri pregledu spoznan za 50% nesposobnega stalno. Še sedaj pa nimam nobenega rešenja in tudi invalidnine od leta 1924 ne dobivam. Kaj mi je storiti?

Odgovor: Gotovo je vaša zadeva precej nesigurna, ako že od leta 1924 ne dobivate invalidnine. Biti mora kak poseben vzrok zato, ker že po zakonu iz leta 1925 niste bili prevedeni. Vsekako boste dobili rešitev po tem zakonu, ker so vas klicali k pregledu. Da bi vam mogli natančneje svetovati, bi nam morali vašo zadevo bolj obrazložiti in pokazati vaše listine.

Vprašanje: Krajevni odbor iz Ptuja vpraša:

1.) Kdaj se prično vlagati prošnje za sprejem v Dolenjske Toplice, kako in kam?

2.) Z ozirom na § 4 inv. zakona potrebujemo datum, kdaj je izšel ukaz o demobilizaciji?

3.) Ali bo Oblastni odbor izdal še naprej nove članske knjižice, ker prve in druge popisnice ne ustrezajo več namenu?

Odgovor: k 1.) Prošnje za Dolenjske Toplice se vlagajo v maju, juniju in juliju na kr. Bansko upravo. In sicer izide vsako leto razglas, ki ga objavi tudi Vojni invalid. Tudi pogoje pove razglas;

k 2.) Ukaz o demobilizaciji je izšel 17. maja 1920. Ta ukaz z ozirom na § 4 inv. zakona za bivše avstrijske vojaške najbrž ne bo veljal kot termin za odrejeno vojaško dolžnost, pač pa prevrat;

k 3.) Založenih popisnic ne moremo zavreči, ker se lahko pri izstavljanju popravijo. Tudi knjižic ne kaže zamenjavati, ker bi bilo to za članstvo obremenitev.

Vprašanje: Podpisani Josip Secej, 80% invalid, vprašam, ako bi dobil nove zobe in kako je treba napraviti prošnjo.

Odgovor: Prošnjo napravite na Protežno delavnico, ki vas bo poklicala.

Vprašanje: Sem vojna vdova s 5 otroci, od katerih je bil eden pred par leti izučen čevljarstva. On je meni glavna opora, pa je že čez 4 mesece brez posla. Ali ima pravico do kake državne podpore?

Od inv. sodišča še nimam rešenja, da bi prosila za podporo.

Kot delavka sem bila pred pol leta reducirana brez pokojnine ali odpravnine. Ali dobim odpravnino svoje pokojnine za nabavo čevljarstva šivalnega stroja za svojega sina. Edino na to imam upanje, da bi sin samostojno delal in bi imela več opore od sina kot pa s pokojnino.

Odgovor: Brezposelne podpore v kolikor more, daje Borza dela v Ljubljani. Če bi jo vaš sin dobil, se ne more vedeti. Naj napravi prošnjo.

Odkupnina za šivalni stroj je že mogoča, samo poprej morate imeti iz Ljubljane in Beograda rešitev po novem inv. zakonu.

Kot dokument k prošnji za enkratno podporo pa lahko uporabite tudi potrdilo, da redno prejimate pokojnino.

Ob kaj smo?

Planina mi je dala prvo solnce; kmetska mati mi zapela pri zibelki v plamenu ljubezni prvo milo slovensko uspavanko. Jelke in smreke so mi šumele in svirale blagovžno, tajnostno poezijo štajerske planine. Vzpenjale se leto za letom višje proti solncu. I jaz sem rasel z njimi.

Plug, kosa in sekira je bil moj poklic; moja radost ter moj kruh. Pil sem opoj vzhajajočega solca in čistega planinskega zraka, tekmoval zvečer z žvrgolečim slavčekom v grmu. Sosed in znanci so mi stiskali desnico, vabili me prijazno pod svojo streho. Fantje in dekleta se radostili moje družbine. V srcu nosil sem cvet sreče, na licu žar radosti, zdravja in zadovoljnosti. Ponos je utripal v mojih prsih. Ponos, da sem sin slovenske matere ter v baji in krasu se razvijajoče moje slovenske domovine. Ponosen bil sem na svoje razvito telo, moč ter čedno obleko. Ponosen tudi na svoje kmetsko delo. Kruh — bodočnost? Ni me plašila. Zaupal sem svojim močnim od dela raskavim rokam. Nezabni časi! Ljubil sem in bil ljubljn, bil srečen, bil — človek.

Mar danes nisem človek? Po svetovni vojni. Po tolikem trpljenju in prevari. Uganka. — Sem ali nisem človek? Kdo je zakrivil?

Po prašni cesti korakam. Hoja mi je težka. V prsih me duši in kolje, izčrpan sem moči vsled vojnih naporov. — Ah, Bože moj! Kaj so iz nas kmetov korenjakov naredili? Mimo se ponaglja gruča ljudi. Pozdravim jih, oni se ozro. »Gotovo invalid,« čujem. Odprem ušesa, da ujamem morda še kaj. Morda izraz sočutja, pomilovanja.

Sedel sem v vagonu. K invalidskemu nadpregledu v Celje sem moral. Vstopilo je več boljše oblečenih ljudi. Iskali so si sedeže. Dva gospoda sta prisledla na mojo levico. Rekla sta si v nemškem jeziku in se ozrla. Na mah vstaneta oba: »Bolnik je, bere se mu iz obraza, brž otdod, še bolezn se nalezeva!« Izginila sta v drugi voz. Nem-

ščina nesrečna, da bi te raje ne razumel. Bedak — in epidemik torej. Srce bi počilo. Le človek nič. Ali sem človek ali nisem, res ne vem. Odkod mi znak izobčenca iz človeške družbe. Grozno!

Beda te sili trkati dalje in neozdravljiva bolezen. Najti ako že ne sočutja, pa vsaj svojih pravic. Vsaj drobn zrnec najti odškodnine in pomoči, kjer bi se morala dajati enakopravna, pravična mera za upropaščeno življenje. Čeprav prosjak, tvoja vest pa je ipak čista, gre ti pomoč na vsak način. Drugi tvoje poškodbe le sodijo, čutiš in prenašaš jih pa sam. Kdo jih zna potem pravilno oceniti? »Tvoja rana ne boli,« slov narodni rek.

Kaj torej hočemo? Pravice svoje hočemo nazaj, vsaj zrnec odškodnine hočemo za naše upropaščeno življenje, skorjice kruha prosimo lačni, obleke in obutja, razcapani in bosi, leka sočutja srcu prosimo, biti hočemo — človek. Iščemo kristjane tudi v dejanju. Hočemo, da se zasluge naše za domovino, zavest graditve naše, s krvavečimi udi, tolakerih sreče, le sebi propasti, izgube iz pozabljenosti ter se nam prizadejmo da vsaj malo več, kakor je dobil ubogi Lazar od bogatinove mize. To zahtevati imamo popolno pravico. Čeprav nas morda odrivajo in črtajo. Iz našega nepopisnega trpljenja na bojnem polju, iz naše in naših padlih tovarišev krvi se je razvila naša cvetoča Jugoslavija. Mi edini, vojaki iz svetovne vojne, smo bili očetje, braneči in gradeči dom in srečo svojim potomcem. Li ni naslednik, ki vrže očeta na starost čez prag — proklet? Kje je torej danes ono lepo, zvoneče in milo moje prošlo? Porušeno od tujih rok. Kje moje krepko telo, zdravje in kje moj ponos? Odgovarja živo, trpko in pekoče najbolj srce — berač. Zavest, ki žge hujše od žerjavice. V rani zori, v pozni noči. A zvezdico upa pa nam je mnogim zadušila nedolžna kri po bojnih poljanah ter človeška brezsrčnost.

Razlike preveč prejetih invalidnin

So slučaji, da so vdovam, katerih otroci so pred prevedbo ali novim rešenjem po invalidskem zakonu iz leta 1929 izpolnili 15 let starosti, ustavili dodatke. Vendar pa jim sedanji invalidski zakon iz leta 1929 priznava doklade za otroke do 16. leta starosti.

Vdova mora po prejemu novega rešenja dobiti še za eno leto nazaj doklado za otroka.

Ker pa je pokojnina vdov, če so brez otrok, sedaj nekoliko manjša od one po prejšnjem zakonu, nastane za čas po 1. januarju 1930 do prejema rešenja razlika na preveč prejeti pokojnini.

Dotična razlika pa se potem odtegne od draginskih doklad za otroke, ki se morajo še za eno leto nakazati, to je mesto do 15. do 16. leta.

To pa vsekakor ni pravilno, kajti zakon o izpremembi in dopolnitvi z dne 4. julija 1929 določa v § 10., da preveč prejete razlike med starimi priznanimi in novimi pripadki ni treba vračati.

Ako so torej razlike izbrisane, jih ni na noben način za poračunavati. Vdovska pokojnina je njena osebna pokojnina, dodatek pa je nekako zopet otrokova osebna pokojnina, torej dveh različnih oseb, zato jih tudi že iz tega stališča ni med seboj za obračunavati.

Širite

„VOJNEGA INVALIDA“

deli smo od njegovih ožjih znancev in prijateljev oziroma od njegovih staršev, ker je še bil samec, da je bil jako priljubljen in spoštovan, kar se je videlo iz udeležbe pri pogrebu.

Iz pietete in tovariške dolžnosti ga tudi Krajevni odbor mariborski obdrži v spominu. Naj mu bo zemlja lahka, sorodnikom pa naše sožalje.

Poizvedba. Naprošajo se vojni tovariši iz svetovne vojne, če kdo od njih, ki so služili pri 7. lovskem bataljonu meseca novembra 1915 na Doberdolu, ve, da je bil tamkaj Janez Burjak iz Brbomce, p. Gorenja vas nad Škofjo Loko in ako bi mogel potrditi, da je bil ranjen?

Poizvedujte pri svojih tovariših, če je komu kaj znano, da si tako pomagamo drug drugemu.

Glede razlik ali zaostankov invalidnine. Dravska finančna direkcija nam objavlja sledeče pojasnilo. Ker se vedno množe vprašanja in urgence za izplačilo razlik za nazaj, obvestite prizadete, da se ne obračajo z nepotrebnimi dopisi in urgencami na finančno direkcijo, ker je vsaka urgencia brezuspešna in izplačilo nemogoče, dokler ministrstvo ne otvori za izplačilo teh razlik potrebnega kredita. Kakor hitro bo odprt kredit, bodo vse zaostale razlike uradno nakazane brez vsake prijave, ker se vodi vse take razlike v evidenci na likvidacijskih listih posameznikov. — Na ponovne tozadevne urgence ne bodo več odgovarjali.

Kdo ve? Iščem priče za dokaz vojne poškodbe. Vpoklican sem bil leta 1914 k pp. števil. 22 v Dalmacijo kot rezervist. S 1. maršbat. sem šel na bojišče v Črno goro, kot podoficer je bil pri nas neki Avgust Jenko pri 1. bat. Kot krojač pri kompaniji pa je bil tudi neki Martin Jenko. Oba sta bila s Kranjskega. Kdor pozna imenovana, naj mi javi proti povračilu stroškov. — **Anton Merc,** Gradišče 22, pošta Leskovec, Sv. Andraž v Halozah pri Ptuj.

Poizvedba. Kdo izmed čitateljev je šel z 20. maršbataljonom 17. pešpolka iz Judenburga, kateremu je poveljeval g. major Kanc, II. stotniji pa nadporočnik g. Sturm? V rezervi smo bili blizu St. Feldna na Tirolskem, potem pa smo šli na rusko bojišče. Vozili smo se do Vladimir Volinska in bili prideleni domobranskemu polku št. 14. Tamkaj sem bil težko ranjen in sem sedaj 100% invalid z dodatkom. Rabim priče, dobil pa sem le enega, ki je še živ. Prosim, ako je bil kdo takrat z nami, ali pa pozna koga drugega, da mi sporoči naslov. Stroške povrnem. — Križnar Valentin, Okroglo, p. Naklo pri Kranju.

Razpisana je restavracija na kolodvoru v Subotici. Licitacija se vrši 2. aprila t. l. Ponudbe morajo biti običajne, opremljene s prilogami in zapečatene z naslovom »Ponuda za zakup restoracije na stanici Subotica broj 4983/32 od ponudjača N. N.«

Zahvala za pozdravno brzojavko. Gospod minister socialne politike in narodnega zdravja Ivan Pucelj nam je poslal to-le pismo: »Za poslane pozdrave iz Vašega občnega zbora v Mariboru se najtopleje zahvaljujem, želeč Vam vedno mnogo uspeha pri Vašem delovanju.

Od moje strani se bom zavzel za to, da se invalidsko vprašanje čim prej povoljno reši.«

Celje. Članske knjižice so dospele, oziroma jih še niso dvignili: Pestotnik Franc, Sv. Florijan; Zaleznik Ivan, Okonina; Ojsteršek Anton, Svetina; Stamol Ivan, Gaberje; Skoberne Karl, Anski vrh in Smonkar Antonija, Zalec.

Opozorjamo vse člane, katerim smo poslali položnice, da tekom dveh mesecev plačajo članarino in naročnino, ker drugače bi morali zamudnikom list ustaviti, dotični pa morali iz organizacije izstopiti, kar bi ne bilo za nje dobro sedaj, ko je upati na nov invalidski zakon.

Iz Kranja. Udruženje vojnih invalidov K. O. v Kranju poziva vse člane in članice, da najkasneje do 30. marca 1932 poravnajo članarino pri tovarišu Kosmaču, odnosno pri tajniku Resmanu, ker se jim bo sicer časopis ustavil in se jih tudi pri podporah pozneje ne bo upoštevalo.

Članstvu Krajevnega odbora U. V. I. v Ljubljani. Ker je mnogo članov in članic zaostalo s članarino, opozorjamo zamudnike, da bomo prisiljeni ustaviti

»Vojnega invalida« in črtati iz članskega imenika vse one, ki ne plačajo članarine vsaj do konca marca. Radi tega opozorjamo članstvo, da redno plačuje članarino in ne dela z zaostanki ob boru nepotrebnega posla. — Istočasno pa pozivamo vse one, ki so že bili radi zaostankov črtani, da s poravnanjem članarine za preteklo leto postanejo zopet člani organizacije, ki jim nudi v potrebi moralno, in v bedi tudi materialno pomoč.

Iz Trziča. Krajevni odbor v Trziču obvešča vse svoje člane, da se z 31. aprilom zaključuje vplačevanje prispevkov za gospodarski odsek, kakor je bilo sklenjeno na sestanku dne 7. februarja t. l. Prosimo vse člane, da do tega dne vplačajo prispevke, da bo odbor mogel račun zaključiti. Po končanem zaključku bo odbor sklical sredi maja ustanovni občni zbor gospodarske zadrage.

Vabimo vse člane, da se temu našemu pozivu odzovejo v čim večjem številu, da bo naš uspeh čim večji. Vplačuje se potom čekovnih položnic na naš čekovni račun. Položnice dobite, ako jih nimate, v našem tajništvu in v trafiki Markiča na Ljubljanski cesti, lahko pa tudi pišete po nje. Ta znesek, ki je določen na Din 50.—, se lahko plača tudi v obrokih. Plačila sprejema vsaka najbližja pošta in Vam ni treba hoditi radi tega osebno v Trzič.

Krajevni odbor priredi dne 5. maja 1932 veliko invalidsko tombolo v korist našega udruženja in prosimo vse člane za sodelovanje i. s. za nabiranje malih dobitkov, prodajo tablic itd. Vsak član naj prispeva tudi z enim majhnim dobitkom, da bo čim več dobička. Tablice za prodajo se bodo dobile prve dni meseca aprila v našem tajništvu v meščanski šoli v Trziču pri tov. tajniku Cilerju. Odbor bo aprila poslal »Nabiralne pole« za nabiranje dobitkov. Prosimo vsakega posameznika, ki bo dobil tako polo, da jo ne zavrne, pač pa naj vsak v svojem okraju pobere dobitke in nam iste pošlje vsaj do 25. aprila v tajništvo ali pa v trafiko Markiča z nabiralno polo vred. Nihče naj ne vrne prazne pole. Primimo vsi skupaj za delo, ne zanašamo se samo na odbor, kaj nam bo sam spravil skupaj, ker odbor sam tudi ne more delati čudežev. Razmere in gospodarska kriza nas pritiskata vse skupaj, apeliramo na vsakega posameznika, da nam pomaga pri našem delu.

V mesecu aprilu bomo priredili še nekaj dramskih predstav, ako se nam posreči dobiti dvorano in igralce in vas vabimo že danes, da se udeležite teh prireditvev, ker vstopnina bo malenkostna.

Upamo, da se bo odzvala vsaj večina temu našemu vabilu.

Odbor.

Okrožnica iz Trziča. Glasom sklepa sestanka in odborove seje dne 7. februarja 1932 se ima ustanoviti pri Krajevnem odboru UVI v Trziču gospodarski odsek, kateri ima nalogo skrbeti, da pride naša podružnica prej ko mogoče do svojih rednih dohodkov za gospodarske svrhe. Zato apeliramo na vsakega posameznega člana in članico, da nam pomaga pri tem težkem delu in vsak po svoji možnosti prispeva gotov znesek, rečeno je bilo Din 50.—, da pridemo najhitreje do finančne možnosti in si zasiguramo maloprodajo tobaka.

Odbor ozir. gospodarski odsek si misli ustanoviti tudi domačo industrijo in pri tem zaposliti nekaj svojih članov in članic, kakor tudi nuditi svojim članom po zmernih cenah gotove izdelke, katere gotovo rabi vsak, pa jih mora danes kupovati veliko dražje.

Kakor vidite ima odbor dober namen, da pomaga celokupnemu svojem članstvu. Seveda moramo delati vsi, da bo naš uspeh čim večji. Ako se bomo zanašali samo na to, kar bo odbor sam pridobil bodisi na fehtariji ali od prireditvev, ker gospodarske razmere so danes že take, da jih javnost, na katero smo do sedaj računali, zelo težko prenaša.

Zato naj bo naša skrb, da si vsaj nekoliko pomagamo sami in s tem pokazemo javnosti, da smo pripravljeni vse storiti, da ublažimo sami sebi težki položaj.

Naš apel naj ne bo brezuspešen in naj ne bo nobenega člana med našimi vrstami, ki bi odrekel. Imamo v resnici siromašne člane, ki tega ne bodo zmogli

takoj ali vsaj v bližnji bodočnosti, zato naj bo skrb onih, ki imajo vsaj nekoliko boljši položaj, da žrtvujejo nekoliko tudi za te siromahe. S tem si položimo temeljni kamen za boljšo bodočnost.

Za znesek, katerega bo vplačal vsak posameznik, prevzame jamstvo odbor in se bo tudi izplačal na zahtevo vsakega posameznika.

Vplačevanje se vrši potom poštinih položnic, katere so na razpolago vsakemu članu in članici pri našem predsedniku tovarišu Markiču v njegovi trafiki in pri tajniku tov. Vinku Cilerju v meščanski šoli v Trziču. Plačilo tega prispevka se izvrši lahko tudi v obrokih kolikor pač kdo zmore. Pač pa se poslužujte izključno samo naših položnic, ker s tem imate obenem v rokah potrdilo.

Prosimo torej, da se vsak posameznik odzove našemu vabilu, da bo naše delo imelo čim večji uspeh, kateri bo v našo celotno korist.

Dalje naznanja Kraj. odbor, da bo izključil člane, ki s preobilnim pijančevanjem postavljajo Udruženje v. i. invalidov v slabo luč. Dotični, ki jih zadene ta opazka, naj se pravočasno spometujejo, kajti v nasprotnem slučaju bodo svojo slepoto bridko obžalovali!

V zadnjem času je zanimanje za Udruženje vedno večje. Prijavljajo se novi člani. Tudi se vračajo taki, ki so že obupali nad svojo usodo in so pred leti zapustili Udruženje. Tako je prav!

V kratkem priredi naše Udruženje eno ali dve gledališki predstavi v dvorani prosvetnega društva v Sevnici.

Običajno se ravno invalidi in vojne vdove skoro prav nič ne zanimajo za take prireditve. — Čisti dobiček teh iger je, kakor vedno, namenjen najrevnejšim članom. K temu pa pripomnimo, da se podpore članom, ki vsak dinar dajo za pijačo in pa onim, ki mesto da bi Udruženju kaj pomagali, posebno pri prireditvah, ne bo dajalo. — Kdor ne misli na drugo ko na pijačo, in kdor ne zna drugega kot denuncirati in razdirati, kar se je s težavo zgradilo, ta ne zasluži ne sočustvovanja in tudi podpore ne!

Vsi tisti, ki nas danes še samo od strani gledajo, naj se pridružijo našim vrstam, ker sedaj se dela z vso vnemo na reviziji invalidskega zakona in trdno upamo, da bo naš oblastni odbor to težko zadevo v našo korist izpeljal, ker stojimo tik pred Kongresom Središnjega odbora in naj bo to njegova prva točka dnevnega reda.

Dotični, kateri dobivate naš list, povejte to drugim, jih pripeljte v naše vrste, da bo naš Krajevni odbor pridobil še enkrat toliko članov. Pozivamo pa posebno tiste, kateri so bili reducirani, bodisi vsled bolezni ali, ker so imeli pomanjkanje dokazov in one z 20%, da se dela v prvi vrsti zanje, da si pridobe zopet svoje pravice. V to svrhu je na razpolago naš tajnik tov. Ciler, v meščanski šoli vsak dan zjutraj od 8. do 12. ure ter tudi ob nedeljah do 13. ure. Javite nam naslove vseh takih, katere poznate, da niso organizirani, da jih bo odbor povabil pismenim potom, kajti gotovo bo prišel čas, ko se ne bo sprejemalo nobenega člana več k naši organizaciji. Takrat bodo šele vsi izpregledali, kako so bili zaslepljeni in bodo zaman iskali pomoč pri nas, katere jim ne bo mogoče več nuditi.

Odbor.

Krajevni odbor UVI v Trziču je sklenil na svoji drugi redni seji, da priredi letos v Trziču veliko invalidsko tombolo, da bi prispeval vsak član tržiškega Kr. o. z enim dobitkom, da bo naš uspeh čim večji. Že danes opozorjamo, da lahko prinašate dobitke, kar more kdo žrtvovati. Kako malenkost bo gotovo imel vsak. Glavne dobitke si bo pa odbor nabavil. Treba je, da spravimo čim več manjših dobitkov skupaj. Torej vsi na delo, ker to ni v korist posameznika, pač pa nas vseh.

Upamo, da ta naš apel ne bo naletel pri članstvu na gluha ušesa, ker odbor mora imeti tudi pomoč članstva, ker sam ne more delati čudežev.

Krajevni odbor opaja pri vseh tistih, ki prihajajo v naše tajništvo, da se jim napravi različne prošnje, da nikdar ne prinesejo svojih dokumentov. Večkrat se dogodi, da pride tak član uro hoda daleč in misli, da bo opravil, mora pa iti nazaj. Vsak naj, predno gre od doma, premisli, da bo imel vse potrebno s seboj, v prvi vrsti pa člansko knjigo.

Važno je tudi pri vsaki zadevi inv. uverenje ali pa rešenje, da je preveden po zakonu iz l. 1929. Ako gre za brezposelnost, mora prinesiti potrdilo županstva, da je v resnici brezposeln in potrdilo, kje je bil zadnjikrat zaposlen. Dobro pa je tudi, da si vsak preskrbi potrdilo od in do kdaj je bil zavarovan pri okr. uradu za zavar. delavcev, katerega dobi pri ekspozituri v Trziču. Ne hodite v takih zadevah popoldan k našemu tajniku ali pa v opoldanskih urah, ker popoldan ni tajnik več na razpolago. Pri jedi ima vsak rad mir. Ako so res nujni slučaji, se tudi v popoldanskih urah sprejemajo, drugače pa samo, kakor smo že omenili, od 8. do 12. ure vsak dan in ob nedeljah do 13. (1) ure. Torej naj se vsak po tem ravna.

Odbor.

Beltinci: Na splošno začudenje nas je nenadoma zapustil zvest tovariš in predsednik Jerebič Anton, 60% invalid iz Srednje Bistrice. Zapustil je ženo in 3 otroke v starosti od 1 do 7 let.

Ranjen je bil na ruskem bojišču v levo roko. Pri zadnjem pregledu so mu celo 10% vzeli, dasiravno je bil toliko slab, da se je komaj udeležil pregleda. Leta 1931 je bil v ljubljanski bolnici radi želodčne bolezni, ki je bila brez dvoma tudi posledica vojne. Nekaj časa se je počutil boljšega, polagoma pa se je zopet poslabšalo in šel je v Zagreb, kjer so ga operirali. Vendar pa je hiral in ker se mu je odprla še rana na roki, je podlegel. Invalidnina se mu je leta 1929 ustavila radi prijave novorojenčka, rešitve pa ni dobil še nobene.

Ni ga več, odnesli smo ga na pokopališče, kjer čaka vstajenja. Našemu dragemu Antonu se ni treba več bati redukcije, pač pa pričakujejo rešitve otroci in soproga, katere je moral zapustiti v tako bednem položaju. En otrok je celo pohabljen — brez roke.

Položili smo mu na grob lep venec s trakovi in napisom »Zadnji pozdrav od tovarišev iz Udruženja invalidov«. Saj ga je zaslužil, kajti bil je agilen delavec v Krajevnem odboru. Pogreb je bil veličasten in udeležilo se ga je tudi mnogo tovarišev invalidov.

Počivaj v miru, dragi tovariš, v domači zemlji, družini pa izrekamo najglobokejše sožalje.

Pomagajmo sami sebi in svojem! Če to ne bo koristilo nam, pa bo koristilo našim ženam, otrokom ali pa onim, ki nas bodo spravili k večnemu počitku, zato pristopite k **Ljudski samopomoči** v Mariboru, ki je najbolj varna zavarovalna institucija.

K Ljudski samopomoči lahko vsak pristopi. Zavarujejo pa lahko stariši svoje otroke izpod 16. leta, mož ženo, žena moža, sin ali hči svoje stariše, ako teh ni, pa tudi nečake in vnuke, ki morajo dokazati z občinskimi potrdilom, da skrbijo za one, katere hočejo zavarovati in jih bodo v slučaju smrti tudi dostojno pokopali. Pri starosti od 1. do 50. leta je dvoletna karencna doba, za one od 50. pa do 90. leta pa je štiriletna čakalna doba. Natančnejša pojasnila daje in sprejema tajnik Krajevnega odbora tov. Senčar v Ptuj.

Mokronog. Dne 2. januarja t. l. ob pol 16. uri je umrl 50% vojni invalid Ivan Markovič iz Svinjskega, občina St. Rupert, član mokronoškega Krajevnega udruženja. Pokojni je bil vnet za invalidsko organizacijo od njene ustanovitve in večletni naročnik Vojnega invalida. Na italijanski fronti je dobil poškodbo na desni nogi, katerega mu je bila skrajšana za 8 cm. Kot kočar je bil siromašen. Imel je 6 otrok, ki so sedaj postali popolne sirote, ker mu je 25. novembra 1931 umrla žena. Trajnični dogodek je presunil cel okoliš. Pobralla ga je pljučnica v najlepši moški dobi 41 let. Pokopan je bil 4. januarja t. l. na velikocirniškem pokopališču. Bodi mu ohranjen blag spomin. Naj počiva v miru.

Krajevni odbor v Ormožu opozarja svoje članstvo, da v najkrajšem času poravna dolg za nazaj in članarino za naprej, drugače jih bomo brezpogojno črtali in ne bodo dobili nobenih ugodnosti več. Uradne dneve imamo vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od 8. do 11. ure v društvenem domu.

Ptuj. Po železniške legitimacije naj pridejo oni člani, ki so jih oddali radi podaljšanja v tuk. pisarni pred 10. februarjem t. l., ker so že vse dospele nazaj in so samo v napotje v pisarni.

Krajevni odbor v Zireh poziva vse članstvo, da čim prej poravna zaostalo

članarino in za list kakor za naprej, sicer bomo primorani vsem onim list ustavititi in jih črtati iz imenika. Odbor.

Uradne ure pri Krajevnom odboru U. V. I. v Ljubljani. Ker je bila od strani članstva izražena želja, da bi se vršile uradne ure tudi popoldne, je odbor preuredil uradovanje sledeče: V ponedeljek in sredo so uradne ure v pisarni od 9. do 12. in od 16. do 18. ure; vse ostale dni se vrši uradovanje od 9. do 14. ure. — Odbor.

Za slučaj smrti se je najbolje zavarovati pri Ljudski samopomoči v Mariboru, ker je to solidno in trdno društvo, ki obstoji že nad 5 let in ima vedno več članov. Vsak mesec se vidi iz društvenega poročila, koliko podpore je

izplačane svojcem takoj po predložitvi mrtvaškega lista. Tudi oni, katerim čakalna doba še ni potekla, so dobili delne zavarovalne vsote takoj nakazane. Zato pristopajte in se oglasite pri tov. Tomcu Stankotu v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica pri Oblastnem odboru udruženja invalidov.

V zavarovanje za slučaj smrti pristopajte k Ljudski samopomoči iz Maribora, ki je vsekako solidno in varno društvo za zavarovanje. V vseh slučajih, je izplačala posmrtnino točno, nujno in brez vsakih odbitkov. Vsak član dobi mesečno društveno poročilo, iz katerega se razvidi umrljivost in zneski podpor. Priglašajte se pri poverjeniku Tomcu Stanku pri Oblastnem odboru udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Vožnja za spremljevalce invalidov

Ker imajo po invalidskem zakonu invalidi, I. skupine pravico do spremljevalcev (n. pr. slepci) je naš Oblastni odbor posredoval za tozadevne železniške legitimacije ker brez njih ne morejo imeti spremljevalci brezplačne vožnje.

Direkcija drž. železnic v Ljubljani nam je odgovorila:

Izšel je dodatek k § 12 pravilnika o brezplačni in povlašteni vožnji, ki se glasi:

Spremljevalci vojnih invalidov I. grupe uživajo brezplačno vožnjo za privatna potovanja takih invalidov.

Generalna direkcija drž. železnic je dala pojasnilo, kako naj se to označi v legitimacije.

Spremljevalci voj. invalidov I. grupe uživajo brezplačno vožnjo. Dotičnega ni treba po imenu vpisati v invalidovo žel. legitimacijo, pač pa mora biti samo dostavljeno »s spremljevalcem«.

Dravski finančni direkciji v Ljubljani je že naročeno, da predloži Direkciji drž. železnic že izdane legitimacije invalidov I. grupe v dopolnitev pripombe »s spremljevalcem«. V bodoče pa naj to navede že v spiskih naročenih legitimacij.

Vse invalide, ki imajo pravico, do spremljevalcev pozivamo, da naj predložijo svoje legitimacije Dravski finančni direkciji v Ljubljani, da se jim na gorenji način izpopolnijo.

Važna razsodba državnega sveta

Trafike — samostojni obrati?

Na tožbo M. M., vdove po upokojenem orožniku iz B., proti rešitvi finančnega ministra od 2. januarja 1931, št. 64.621, s katero se ji je odrekla pravica do draginskih doklad k pokojniku, je državni svet razsodil pod št. 16.547 od 2. maja 1931 z razsodbo, da izpodbijana rešitev ni utemeljena v zakonu, in sicer iz naslednjih razlogov:

»Tožilki je oспорjena pravica do draginskih doklad, ker se je ugotovilo, da se razen prodaje monopolskih predmetov bavi tudi s prodajo nemonopolskih predmetov, kakor n. pr. prodajo sadja in bonbonov, ter da ona po tem vodi tak samostojen obrat, kakršnega v členu 16. točka 2. predvideva odločba ministrskega sveta D. R. št. 107.201/24 kot povod za izgubo pravice do draginske doklade.

Vendar je pa videti iz poročila davčne uprave v B., da je promet z nemonopolskimi predmeti, katere je tožiteljica v svoji trafiki prodajala, tako

malenkosten, da ni v nikakšnem sorazmerju s prometom z monopolskimi predmeti.

Zaradi tega prodaja teh nemonopolskih predmetov kot postranski posel poleg glavnega, ne more tvoriti »samostojnega obrata« v tistem smislu, kot to razume navedena odločba ministrskega sveta, ki v svojem 16. členu, 7. točki kot samostojne obrate zamišlja take obrate, pri katerih se giblje čisti dohodek okrog vsota, določene v prvi točki istega člena (t. j. 3000 Din).

Sama prodaja monopolskih predmetov pa nima značaja samostojnega obrata, temveč je to le osebno delo v službi Uprave monopolov in pride v poštev za draginske doklade samo tedaj, če prekašajo dohodki znesek, ki je določen v prvem odstavku navedenega člena 16. (t. j. če je dohodek od trafike večji od 3000 Din na mesec, op. ured.).

Iz navedenih razlogov je zato državni svet spredaj navedeno ministrsko rešitev kot nezakonito razveljavil.

Raznoterosti

ZA PODALJŠANJE BOLNIŠKE PODPORE OD 26 NA 52 TEDNOV.

Zahteva strokovnih organizacij.

Vse strokovne organizacije delavske in nameštenske zahtevajo, da se zopet uvede v socialnem zavarovanju 52 tedenska bolniška podpora. Zagrebška Delavska zbornica je zaradi tega, uvidevajoč upravičeno zahtevo organizacij, predložila Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev naslednji predlog:

»Iz uradnih in neoficialnih poročil naslova je razvidno, da je v finančnem poslovanju nastal primanjkljaj, ki se vzdržema večja. Ta primanjkljaj nastaja kot posledica vedno slabšega zdravstvenega stanja zavarovancev, in deloma tudi zaradi zniževanja mezd.

Da bi se v finančnem poslovanju doseglo ravnovesje, je naslov predlagal delno zvišanje prispevkov in deloma tudi znižanje podpor. Od teh ukrepov je najtežji, po mnenju zbornice, za zavarovance oni, s katerim se odrekajo pravica do podaljšanega zdravljenja od 26 na 52 tednov. Ta ukrep zadeva zlasti težko prsne bolnike.

Zbornica meni, da bodo ostale izvedene izpremembe dale zadosten finančni efekt, da se doseže to ravnovesje, ter smatra, da je neobhodno potrebno, da se bolnim zavarovancem nudi lečenje, kadar so bolni, in zato si dovoli prositi naslov, da ponovno predloži gospodu komisarju predlog, po katerem se

podaljšuje zdravljenje od 26 na 52 tednov, v odobritev.

V kolikor bi pa kljub temu v finančnem poslovanju nastal primanjkljaj meni ta zbornica, da se morajo podvzeti drugi koraki, to je oni, s katerimi bi se izdatno povečali dohodki in z njimi kril primanjkljaj.

Predlog je povsem utemeljen in upamo, da se bo Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu nanj oziral in ga izvedel.

Dr. Marinković o zunanjih politiki. V senatu je govoril zunanji minister o jugoslovanski politiki z ozirom na inozemstvo. Govoril je o treh problemih: o razorožitvi, reparacijah in podunavskem sporazumu. Vojske razorožiti ni mogoče, ker je najboljša jamstvo za mir in varnost, čeprav država nima militarističnih namenov. Glede reparacij je rekel, da država ne more sprejeti Hoovervega moratorija. Glede podunavskega gospodarskega sodelovanja je rekel, da bodo tozadevne konference gotovo rodile rezultate, ki bodo ugodno vplivali na ureditev Podunavja.

Vlada o krizi delavstva in nameštencev. Vlada priznava v poročilu, ki je lancirano v časopisje, da je treba zaščititi delavce in nameštence, ki so došli prav za prav nosili glavno breme krize in so bili njih prejemki v zadnjih štirih letih ponovno znižani. Parlamentu je bil predložen konkreten predlog, predvsem

glede draginje stanovanj in tudi glede cen, ki ne odgovarjajo sedanjim prilikam. Vlada namerava izdati zakon za pobijanje draginje — v obliki odločne borbe proti oduštvu. Tako poročajo listi. Ureditev cen in znižanje obrestne mere so pomočki, o katerih sklepajo prvi interesi in je silno težavno uspeti z namenom. Žitni monopol je imel tudi dober namen, pa ni uspel. V takih stvareh je potrebna javna kontrola.

Francija nabavlja maske proti strupenim plinom. Francosko vojno ministrstvo je naročilo ogromno število mask proti strupenim plinom. Nabaviti hoče v bodočih dveh letih še nove, da jih bo imela 50 milijonov. V slučaju potrebe dajo vojaška skladišča in Rdeči križ na razpolago maske civilnemu prebivalstvu. Razen tega si more vsakdo kupiti masko v lekarni ali drogeriji za ceno 85 Din.

Vojna s strupenimi plini. O strupenih plinih v vojni pišejo razni listi nekaj časa in o maskah proti strupenim plinom. Grozote take vojne slikajo in opisujejo plinske maske. Utis dobimo, da reklamo dela — vojna industrija, ki hoče zopet na debelo zaslužiti s tem — vojnim materijalom. Kaj so prav za prav plinske maske kot obrambno sredstvo? Plinske maske imajo pomen za četrt ali pol ure. Maska ne velja niti dvesto dinarjev, toda vsako uro rabi 30 litrov kisika, ki ga tudi nihče ne daje zastoj. Listi poročajo, da naj se ljudje poskrijejo ob napadu s plinom v tesno zadelane kleti ali pa rabijo maske. Pa tudi v kleti je potrebna velika količina kisika, da se zrak polni z njim. Iz tega je razvidno, da plinske maske za splošnost ne morejo priti v poštev. In vendar bo najbrže ta industrija po spretni reklami cvetela.

OBOROŽEVANJE IN MILITARIZEM V RUSIJI.

Po sovjetskoruskih podatkih na konferenci v Ženevi ima Rusija sedaj 504.303 vojake, dalje 28.658 zrakoplovne moštva in 29.039 moštvo vojne mornarice. Častnikov ima Rusija 37.700. Druge vojaške formirane organizacije štejejo 62.510 mošt, tako, da znašajo celotno vojaške sile 662.210 mošt. V resnici pa utegnejo te vojaške sile biti še znatno večje. Letal ima Rusija 750, vojna mornarica šteje 3 linijske ladje, 2 križarki, 17 torpednih ladij, 16 podmornikov itd. Poleg tega ima še takozvano Wranglovo brodogradnjo v Črnem morju, ki šteje 15 ladij. V vojaške svrhe izda Rusija na leto 1290 milijonov rubljev, to je nad 26 milijard dinarjev. Nobena država ne izda toliko za militarizem.

PREHRANA TELESA SKOZI KOŽO. Novo učinkovito in ceneno sredstvo za negovanje kože.

Primarij na oddelku za notranje bolezni v bolnišnici usmiljenih bratov na Dunaju prof. dr. Stejskal je izumil nov način prehrane bolnikov, ki ne morejo več uživati jedi na normalen način. Take bolnike hrani prof. Stejskal skozi kožo. So namreč bolniki, ki nimajo niti toliko moči več, da bi hrano zvečili; so tudi taki, da jim ne ostane nobena hrana v želodcu; tudi taki so, ki imajo v golti kakšno bolezen, da ne morejo požirati. Takim bolnikom mora pomagati koža in koža mora »jesti«, da dobi telo zopet svojo moč. Seveda kože ne moremo hraniti s piščancin in s solato, ampak z neko posebno mažo, ki jo je sestavil prof. Stejskal iz masti, sladkorja in beljakovine. Če bolniku vtiraš to mažo redno v kožo, živi bolnik brez hrane in sestradano telo se zopet okrepi in sicer tako, da začne bolnik čez nekaj časa zopet lahko normalno jesti.

Vse to so preizkusili tudi v laboratorijih.

Koža pa ne daje hrane le naprej, ampak jo tudi sama uživa. Če v kožo vtiraš zgoraj omenjeno mažo, se koža okrepi in se napne, obtok krvi se izboljša, kar ima za posledico zdravo in svežo barvo, tako da izgleda koža kar pomlajena. Gube izginejo in koža postane gladka. Ta učinek je še boljši, če se maži dodane neki izvleček iz živalske kože.

In še eno prednost ima nova maža — da skoraj nič ne velja.

PROSLAVE OBLETNICE PREMIRJA.

Obletnico premirja so praznovati letos v vsej Angliji in v vsem britskem

imperiju prav tako slovesno in veličastno, kakor vsa druga leta. Onim, katerim vzbuja ta proslava neizbrisne spomine, se je pridružila cela nova generacija v vsem imperiju, da počasti ta praznik, ki je postal že mednarodnega značaja. Način proslave te obletnice se je v vaseh in v mestih z leti že ustalil. Kakor druga leta, tako se je tudi letos proslavil ta dan ob grobu neznanega vojaka v Whitehallu, na katerega mislijo ob tej priliki vsi narodi.

V Westminsteru je bila pri božji službi ogromna množica. Jutro je bilo jasno, vendar zelo mrzlo in vetrovno. Zato je kralj ostal doma. Kraljica je gledala proslavo z okna. Ob znožju groba neznanega vojaka so stali waleški princ, njegovi bratje in drugi člani kraljevske družine. Pri maši je bil zastopan celokupni britski imperij. Med drugimi so bili prisotni indski vladarji, ministrski predsednik v spremstvu drugih ministrov in visoki komisar za dominijone. Svečanosti so se udeležili od delki vseh vrst orožja in bivših bojevnikov. Zastopana je bila tudi trgovska in ribiška mornarica. Dvominutni molk se je pričel s prvim udarcem velikega zvona, kateremu so sledili takoj strelji iz pušk konjeniške garde. Ta trenutek tihe slovesnosti so prekinili trobentači kraljevskih letalskih sil, ki so trobili »Zadnjo pošto«. Nato sta sledili pesem »O Bog naša pomoč« in narodna himna, ki sta ju predvajala poseben zbor in gardna godba.

Mašo je bral londonski škof, nakar so trobili budnico. Nato so se velike množice razpršile ali pa polagale vence na grob neznanega vojaka. Romanje v Whitehall in k grobu neznanega junaka v westminsterski opatiji je trajalo ves dan do pozne noči.

Britska legija je organizirala prodajo flandrskih znakov po vsem britskem imperiju, v angleških kolonijah, v inozemstvu in na ladjah.

V Londonu so vsi, od kralja do najpripadnejšega državljanca, nosili to spominsko znamenje.

Proslava obletnice premirja je potekla v Parizu meseca novembra slavnostno kakor vedno. Defileju čet pariške garnizije je prisostvoval predsednik republike Doumer v spremstvu predsednikov senata in parlamenta. Čete so defilirale mimo groba neznanega junaka pod slavofokom.

LEVANTE

mednarodna špedicijska družba z omejeno zavezo
LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenj. invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz inozemstva, za posredovanja, špedicijo, zavarovanje l. t. d. izvršuje naročila hitro, točno in poceni.

CENJENI ČITATELJI!

Otvorili smo inseratni oddelek in apeliramo na vse, da nabirajo inserate. Nabiralcem smo pripravljeni dati 25% provizijo. Naš list gre po celi državi in ga čitajo vsakovrstni sloji.

Cene inseratom so: Cela stran 800 dinarjev, 1/2 strani 400 Din, 1/4 strani 200 Din, 1/8 strani (dvokolonski) 100 Din, 1/16 strani (enokolonski) 58 Din, 1/32 strani (enokolonski) 25 Din, posamezne vrste po 2 Din, in sicer za enkratno objavo. Pri večkratnih ali stalnih objavah tudi popust po dogovoru. Naročila sprejema upravništvo »Vojnega Invalida«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Prodaj ali oddam v najem

NOVOZOGRAJENI PAVILJON

za trafiko na glavnem trgu v Ljutomeru. Pojasnila daje Joško Prelog, zidarski mojster v Ljutomeru.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Wolfova ulica 4. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.